Les mans de santa Fe

Com que ella era més de muntanya que de platja, el Marc va planejar un cap de setmana lluny de la gran ciutat, a Organyà, amb la recentment estrenada xicota: parapent, basses de Fontanet, muntanya de Sant Fe, ruta dels dòlmens i amor, molt d'amor. Havia guanyat un premi de narrativa, quatre-cents euros, i creia que era una bona inversió.

El parapent, la primera activitat del dissabte al matí, no va ser gaire profitosa per a ell. Va gaudir de l'experiència, d'una vista privilegiada del paisatge, exactament dos segons, el temps que va tardar a marejar-se i tancar els ulls. Llavors va començar a resar perquè s'acabés el vol, que després d'aterrar no recordava quant havia durat però se li va fer etern, potser els minuts més llargs de la seva vida. I quan va tocar terra, estava més blanc que els àrbitres de la lliga espanyola. Va ser idea seva i ho va passar fatal. Molt bé, noi. En canvi, la Bet, a part d'enfotre's d'ell una mica, s'ho va passar molt bé i li va dir «a veure quan hi tornem… o hi torno».

Esperava que a les basses podria recuperar-se i redreçar el vol. És un lloc formidable i fins no fa gaire era poc conegut, però només cal que un influenciador les descobreixi i en publiqui un reportatge a Instagram perquè es posin de moda i ja hi som.

En efecte, hi havia tanta gent —i de mena sorollosa— que la parella no s'hi va estar ni mitja hora —això sí, amb un bany refrescant i força reparador per al Marc.

Van decidir pujar directament a Santa Fe, on segurament trobarien tranquil·litat i vistes fabuloses… però «tocant de peus a terra, com ha de ser, perquè els humans no tenim ales i no estem programats per volar», va argumentar el Marc mentre la Bet s'aguantava el riure. Si el temps acompanyava, tenien previst fer bivac al voltant de l'ermita que corona la muntanya —tot i que el Marc era conscient que calia demanar permís a l'ajuntament per dormir al ras, un requisit que va eludir—. Si no, a dormir a la furgoneta.

L'ascensió va ser feixuga perquè feia calor. La Bet, que estava més en forma que ell, va ser benèvola i va acceptar la seva súplica de dinar abans de fer el cim. Bé, de fet el que volia el Marc era descansar; la gana era una excusa. Van parar en un prat i abans d'atacar els entrepans van fer el paper de parella recentment estrenada: gestos nerviosos i còmics, rialles, abraçades, petons, brometes, pessigolles… els rituals iniciàtics de l'amor.

Ben bé a tocar d'on van instal·lar-se, estirat a l'herba, el Marc va fixar-se en una pedra rodona, petita, d'uns cinc centímetres de diàmetre. Semblava que algú hi hagués fet ratllades, o un gravat. Es va posar les ulleres del *serca* (perdó) i ho va veure clar: era un fòssil, un eriçó de mar! «A dalt de la muntanya?!», es va preguntar, i va dubtar de mostrar la seva sorpresa a la Bet, temorós que tornés a enriure-se'n, en aquest cas per ignorant. Amb una pregunta ràpida a la IA del mòbil en va tenir prou per descobrir que en aquesta zona concreta es troben fòssils del cretaci, de fa milions d'anys, quan allò era un mar! Al final de la resposta, després de dir que segons la tradició popular «les mans de santa Fe fan d'amulet i són miraculoses», la IA va recordar al Marc que els fòssils no es poden agafar, però ell va pensar que quin sentit tenia la funció de talismà si no te'ls pots endur a casa. «Com vols que et donin sort, així?» A més, va considerar que tan sols li havia demanat per què allà hi havia fòssils marins, no pas si se'ls podia emportar, maleïda i repel·lent aixafaguitarres. Com qui sent ploure, va obviar aquesta part i va canviar de tàctica:

—Goita, un fòssil. Un eriçó de mar. Sembla una mà, amb els cinc dits. —Se li va acostar per donar-l'hi.

—Què dius, ara? Tan amunt hi ha fòssils marins? A veure…

Ell va somriure, complagut per la ignorància compartida. I no va poder evitar afegir-hi un toc de fanfarroneria:

—Això al cretaci era un mar. I…

—Ual·la, que ben parit! —va interrompre'l, mentre resseguia la pedra amb la mà. No semblava que estigués per cretacis, i a ell li va saber greu—. Mirem si n'hi ha més, va.

Al cap d'un quart d'hora ja n'havien trobat tres més, amb la mateixa forma rodona de la pedra, mides des d'una anou fins a una mandarina, i els cinc «dits de la mà». El Marc les va ficar a la motxilla de la Bet, excepte la més petita, que ella es va guardar a la butxaca dels pantalons.

—Ja n'agafarem més quan baixem —va dir la Bet—, en vull una per a cada membre de la família. A veure si tenim sort.

Al cap de mitja hora van reprendre la marxa, a un ritme suau, fins que van estirar la llarga cadena que fa sonar la campana de l'ermita de Santa Fe, punt culminant de l'excursió. Estaven sols i el silenci era absolut, amb unes vistes espectaculars, i ho van celebrar estimant-se fins a un cert punt. Tot i que els quedava mitja tarda al davant i eren els únics humans a la zona, no es van atrevir a buscar un raconet per satisfer les necessitats d'una parella recentment estrenada i excitadament victoriosa per haver fet el cim. Van decidir baixar fins al «prat de les mans», ja que allà dalt no es veien fòssils i la Bet estava tan entusiasmada amb aquelles manetes com quan era petita i buscava ulls de santa Llúcia a la platja. A més, el prat semblava un lloc idoni per dormir amb els sacs, voltar una mica per la zona, preparar l'excursió de l'endemà per la ruta dels dòlmens, embadocar-se sota un cel que es presumia estrelladíssim i…

Quan hi van arribar, el Marc va jeure i va buscar a internet més informació dels fòssils d'Organyà: «Segons la llegenda que expliquen al poble, quan els botxins apedregaven santa Fe, màrtir cristiana del segle IV, ella agafava les pedres al vol amb les mans, sense que li fessin mal, i les deixava caure a terra.»

El Marc es va alçar ràpidament i va anar a trobar la Bet, que quan el va veure va obrir la mà per ensenyar-li els nous trofeus:

—Tres més. Això és millor que anar a caçar bolets.

—Tu també caces bolets?

—Quin problema hi ha?

—On tens l'escopeta?

—Nyinyinyí.

El Marc li va explicar les novetats sobre les mans de santa Fe.

—I com que a la senyora tradició popular no li havien explicat com recoi podia ser que al Pirineu hi hagués fòssils marins, va trobar una sortida potser poc convincent científicament, però sí efectiva religiosament i fins i tot literàriament: cada pedra tenia marcats els dits de santa Fe. Tot té una explicació, que ves per on sempre prové de la mateixa banda. Sensacional, eh? Encara en faré un conte…

Però ella, aparentment, va reaccionar amb la mateixa indiferència que abans. No li interessava gens, aquella història llegendària tan bonica? Com pot ser?, es preguntava. Va intentar dissimular la decepció que sentia i li va preguntar:

—Quin miracle demanaràs a la teva mà de santa Fe?

La Bet es va quedar parada i el va mirar als ulls estupefacta. El Marc va assumir que havia pixat fora de test i no sabia com posar-se. Quan volia esmenar la situació, va intervenir ella, seriosa:

—Ja t'ho vaig dir, que el meu pare té un càncer dolent. Seixanta anys i terminal. Que injusta que és la vida. —I va plorar.

Ell va abraçar-la mentre li deia «em sap greu, soc un imbècil…».

—No passa res, home —va dir-li ella al cap d'uns segons, quan es va tranquil·litzar—. I tu, quin miracle demanaràs?

El Marc es va sentir alleujat. Havia de reaccionar bé i de pressa.

—No fotre els peus a la galleda.

—Hehé. —El va besar, encara amb llàgrimes als ulls.

Coses de parelles recentment estrenades.

Ja era hora d'anar al sac, de descansar per a la segona jornada. No feia gens de fresca. Es van posar al mig del prat, panxa amunt, encantats amb l'espectacle del cel estrellat, en un silenci gens incòmode, com si fos una parella amb vint anys d'antiguitat i confiança plena.

De cop i volta, com si fossin els mateixos estels, van començar a caure'ls pedres petites, rodones, només on eren ells, a la mateixa velocitat que si les llancés algú amb mala bava. Una, dues, tres… «Hòstia, què és això?!», va cridar el Marc. La quarta li va impactar a la cama. La Bet es va afegir a la cridòria: «Què ens està passant?!», però ella encara les esquivava. De l'astorament a la por més terrible, de manera instintiva tots dos van treure els braços del sac de dormir per protegir-se mentre continuaven caient-ne, però només la Bet aconseguia aturar-les amb les mans, totes, sense patir gens. El Marc va desempallegar-se del sac com va poder i, tot i haver rebut uns quants cops molt dolorosos, va intentar desplaçar-se fora de l'objectiu de les pedres, però va veure com de sota terra en sortien dues mans humanes, grosses, pàl·lides, amb dits llargs i prims, les ungles brutes de terra, com si fossin arbres fantasmagòrics desfullats, que el van subjectar pels turmells i no el deixaven moure. Estava tan aterrit que es va quedar sense veu. La Bet, indemne a les pedres i sense que l'ataquessin mans d'aquelles tan horribles, ho va tenir clar i va reaccionar de pressa. Va agafar la motxilla i en va treure una mà de santa Fe.

—Té, Marc, agafa-la, corre, per l'amor de Déu!

El Marc no va poder caçar-la al vol perquè les mans subterrànies el van xuclar terra endins i van desaparèixer.

Potser sí que a la Bet li va interessar, aquella història llegendària tan bonica. No en va, ella duia una mà de santa Fe a la butxaca i ell no. I ell sabia que els fòssils no s'han d'agafar.